

DĖL BRUTALIAUS SPORTININKŲ IR ŽIŪROVŲ ELGESIO PER SPORTO VARŽYBAS

SKIRTA SPORTININKAMS

Sportas – fizinės veiklos forma, reikalaujanti varžymosi maksimaliomis dvasinėmis ir fizinėmis pastangomis, visa tai darant laikantis pagarbos varžovui, garbingos kovos ir taikos principų. Tačiau pasitaiko atvejų, kai sportininkai naudoja fizinę jėgą vadovaudamiesi ne sportiniais principais ir tikslais, o kitais motyvais, – tiesiog išreiškia pyktį ar kompensuoja nesugebėjimą veikti pagal žaidimo taisykles. Sveikatos sutrikdymas, padarytas pažeidžiant sportines taisykles, yra nepageidaujamas rezultatas, ypač jei tai daroma tikslingai.

Sportas šiandien – pagal tam tikras taisykles organizuojama specifinė fizinių ir intelektualinių užsiėmimų rūšis, derinant fizinius ir intelektualinius gebėjimus, skirta varžymuisi. Todėl pagrindinė sporto, kaip veiklos, išraiška – kūno judesiai, fizinės jėgos naudojimas. Sportas tarytum unikali ir išskirtinė gyvenimo sritis, kur už atitinkantį taisykles fizinės jėgos naudojimą asmenims nekyla teisinė atsakomybė, ir, priešingai – sportininkai, pasižymintys geresnėmis fizinėmis savybėmis, efektyvesniu jėgos naudojimu, yra sveikinami, gerbiami ir net šlovinami.

Tarptautinis teisinis fizinio smurto reguliavimas sporte yra itin skurdus. Paminėtina bene vienintelė Europos konvencija dėl žiūrovų brutalaus elgesio per sporto varžybas ir ypač futbolo renginius. Tuo tarpu fizinio smurto tarp žaidėjų reglamentavimo nėra, o remiamasi bendraisiais Europos žmogaus teisių konvencijos principais, skelbiančiais, jog žmogaus kūnas neliečiamas, niekas negali patirti fizinio smurto. Vadinas, valstybės, pasitelkdamos nacionalinę teisę, pačios reguliuoja fizinio smurto sporte traktavimą ir atsakomybę už jo panaudojimą.

Ribinis smurtas - kai fizinė jėga tiesiogiai nukreipta į varžovo kūną, jos naudojimo paskirtis šalutinės su varžovu nesusijusios užduoties įvykdymas (įmesti kamuolį į krepšį, įmušti įvartį ir pan. (krepšinis, futbolas, regbis)).

Kriminalinis smurtas - kai šiurkščiai pažeidžiant taisykles fizinė jėga tiesiogiai nukreipta į varžovo kūną, siekiant sutrikdyti sveikatą, neretai sukelti sunkius padarinius.

Kriminalinis smurtas išeina už priimtinos fizinės jėgos pasireiškimo būdų, kai vienas iš sportininkų imasi itin agresyvios, neproporcingos ir šiurkščios jėgos naudojimo, kuri nėra priimtina kitiems sportininkams, kadangi šiurkščiai pažeidžia žaidimo taisykles bei sukelia sveikatos sutrikdymus. Todėl *atsiranda pagrindas taikyti teisės normas, numatančias atsakomybę už sveikatos sutrikdymus*. Tokia atsakomybės rūšimi galėtų būti baudžiamoji atsakomybė. Baudžiamojoje teisėje fizinio smurto samprata apima veiksmus, kuriais pažeidžiama kito žmogaus kūno neliečiamybė, daroma žala sveikatai arba atimama gyvybė, taip pat ir veiksmus, kuriais siekiama tokią žalą padaryti. Todėl pateiktas teisinis fizinio smurto apibrėžimas taikomas išskirtinai tais atvejais, kai fizinė jėga naudojama šiurkščiai pažeidžiant sporto taisykles.

SKIRTA ŽIŪROVAMS

Lietuvos orientavimosi sporto federacija, gerbdama egzistuojančią teisinę tvarką ir teismų nepriklausomumo principą, stengiasi užtikrinti, kad už smurto aktus ar kitokį nusikalstamą elgesį atsakingi žiūrovai būtų identifikuoti ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn laikantis tinkamo teisinio proceso reikalavimų.

Patvirtina LOSF revizijų ir etikos komisijos posėdyje 2018 m. lapkričio 15 d.